Millet Vekillerine Hitabediyoruz! Yazısı 3 de

NÂZIM HİKMET

6/Haziran/1950 — Nâzım'ın uğradığı haksızlıklarla mücadele için çıkan fikir ve Politika Dergisi : — Yılı 1. Sayı: 6 — Fiyatı 15 Kr.

Memleketin en yetkili hukukçuları tarafından ispat edilmiş bulunan bir adlî hatayı tamiretmek yalnız sizin elinizde değil midir ?

Sayın Kanun Müdafîleri ! milyonlarca halkın ve aydınların gözleri size çevrilmiştir.

13 SENE EVVEL İŞLENEN BİR ADLİ HATANIN DEVLET ADAMLARI TARAFINDAN BİLE KABUL EDİLMESİNDEN SONRA, HERKES BİR BİRİNE ŞU SUALİ SORUYOR: NÂZIM'IN MAHKÛMİYETİ HÂLÂ NİÇİN DEVAM EDİYOR?!.

ADÂLET — Devletın Temelidir

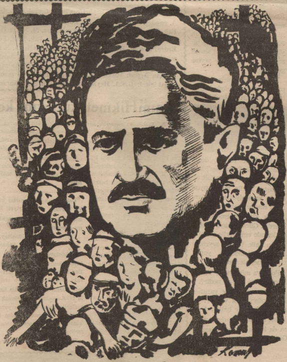
Avukat İrfan Emin Kösemihaloğlu ile yaptığımız konuşma..

Bilindiği gibi Nâzım Hikmet, Ankara ve İstanbul'daki kıymetli bir çok zatların imzasını taşıyan mektupları aldıktan sonra benimle son bir görüşme yapmış ve muhatabsız kalan açlık grevi teşebbüsünün bu duruma göre faydasız olabileceğini kabul ve öne sürülen düşünceleri tasvip ederek, 19/mayıs/1950 cuma günü saat 17.30 da açlık grevine ara verdi.

Keyfiyeti matbuata tahriren bildirmiştim. Bu hareket, gerek mânevî cepheden ve gerek Nâzım Hikmet'in hayatını kurtarmak bakımından isabetli olmuştur. Zira; hastalığa ilâveten 17 günlük açlık devresi onu alabildiğine sıhhattan düşürmüştü.

Bütün bu devrenin acı safahatını ve açlık grevine ara verilme sebeplerini havi mektubu, size ve diğer gazetelere göndermiş olmaklığıma rağmen ma-

(Devamı: 3 ncüde)

Bir hukuk devletinde tamir edilmeyecek hiç bir Adlî hata yoktur.

Avukat Mehmet Ali Sebük'le yaptığımız konuşma...

«Nâzım Hikmetin mâsum olduğunu ve hiçbir suçun faili bulunmadığını 200 sahife tutan yazılarımla ispat etmiş bulunuyorum.

Bu müdafaalarıma karşı memleket içinde ve dışında hiç bir itiraz sesi yükselmedi. Bilâkis hukuk cephesinden ele almış olduğum bu mevzudaki izah ve açıklamalar her taraftan tasvible karşılaştı.

Bu sözlerime ilâve edecek fazla bir şeyim yoktur. Ancak, suçsuzluğu sabit olan bir adamın daha fazla mağduriyetine meydan verilmemesi için icabeden kanunî tedbirlerin alınması gerekmektedir. Ben bunu teminen bütün açık olan kanun yollarına baş vurdum.

Bunlardan pek yakında neticе alacağıma ve amme vicdanını rencide eden bu haksızlığın

(Devamı: 3 ncü sahifede)

Nâzım Hikmette "Halk,"

Halk adamını ve halk kitlelerini şiirimize ilk defa Nâzım Hikmet sokmuştur. Yalnız sokmakla da kalmamış, bunları şiirinin esas mevzuu edinmiştir.

Şüphesiz ki, Nâzım'ın başlıca vasıflarından biri halkçı bir şair oluşudur. Fakat Nâzım'ın halkçılığı, bizim alelumum münevverlerimizde, gazetelerimizde ve parti programlarında görülen «Halkçılık» tan bariz vasıflarla ayrılır.

Hani münevverler vardır, halkı severler, sefaletine acırlar, merhametten âdeta gözleri yaşarır; fakat bunlarınki, mücerret ve umumî bir sevgidir ki, müşahhas olarak havlucu Recebi veya köylü Yunus'u sevmelerine müsaade etmez.

«Aşağı tabaka» dan biri tramvayda yanlarına otursa, çekinirler, iğrenirler. Onlar, Nâzım gibi ne memleketin çınarlarında kolan vurmuşlar ne de bir ülkü ve cidal uğruna hapishanelerinde yatmışlardır. «Pamuk işliyenlere gitmek için Toroslardan bir defa olsun geçmedim!» diye utanmak şöyle dursun, oturdukları şehrin fakir mahallelerinden bile bir kere geçmemişler, bir kere olsun bir köye gitmemişlerdir. Gitseler bile muhtarın veya ağanın evinde diken üstünde oturur gibi oturup bir kaç beylik sual sorarlar.

Halbuki Nâzım için halk üst tabakadan kültürlü ve seçkin münevverlerin merhamet edeceği ve merhameten yardıma koşacağı bir mevzu değildir. Yani halk koyun sürüsü gibi pasif bir yığın değildir ve «Hamiyetli» bir «seçkinler» zümresi de onun idarecisi ve kurtarıcısı olamaz!.

Nâzım'ın anlayışında ve şiirlerinde halk pasif bir unsur olmak şöyle dursun, bilâkis, yapıcı ve yaratıcı kuvvetin tam kendisidir.

> **«Bedreddin, Sinan, Yunus Emre ve Sakarya,**
> **Kurşun kubbeler, fabrika bacaları;**
> **Benim o, kendini kendinden bile gizliyerek**
> **Sarkık bıyıkları altından gülen halkımın eseridir.»**

Nâzım'da halka karşı yalnız derin bir muhabbet değil, kuvvetli bir inanç vardır. Halkın yapıcı ve yaratıcı kudretine inanır, ona hayrandır. Fakat bu inancı ve hayranlığı, gerçeklerle ilgisini kesmiş, halkı romantik bir şekilde idealize eden bir hayranlık değildir.

Tarih boyunca halk kitleleri, insanı insan yapan her şey onların ellerinin ve emeğinin mahsulü olduğu halde, kendi devirlerinin medeniyet ve kültür meyvelerinden büyük mikyasta mahrum kalmışlardır. Sefalet ve cehalet içinde bırakılmışlardır.

Bunun için bugünkü durumile halk «yerde karınca, suda balık» gibidirler; «mürtede uyup» sancağı elden düşürebilir ve cenk meydanından kaçabilirler. Antepli Karayılan gibi «bir tarla sıçanı kadar korkak» olabilirler. Çünkü; «Yiğitlik atla, silâhla, toprakla olur!» onlarınsa «atı silâhı, toprağı yoktur!» ve onlar «düşünmeğe alıştırılmamış» lardır. Fakat âcil, hayatî ehemmiyette vaziyetler meydana geldiği zaman, halk niçin dövüştüğünü ve dostunun düşmanının kim olduğunu anladığı zaman ve hele «bir kere bir dert anlıyan düşmesin önlerine», bakarsınız, bir tarla sıçanı kadar olan Karayılan veya bir Süleymaniyeli şoför Ahmet haykırır «ömrünün ilk düşüncesini» ve o ana kadar bir sıra neferi olan bu insan bir kahraman kesilir.

Kimi Antepli Karayılan gibi halkı peşinden sürükliyen bir önder olur, kimi de şoför Ahmet veya kendisine emanet edilen makineli tüfengi canından fazla koruyan Karadenizli kayıkçı gibi büyük, tarihî vazifesini sessiz, sedasız ve şöhretsiz yerine getiriverir.

Halkın yaratıcılığı ve yapıcılığı sadece böyle büyük tarihî anlarda gösterdiği gayret, fedakârlık ve kahramanlıkta da değildir. Zaten böyle anlarda büyük ve kahraman olabilmeleri günlük rutin hayatlarında da yapıcı ve yaratıcı oluşlarındandır. Çünkü halk tufeylî değil, müstahsildir. İnsan nev'i hayvanlıktan yaratıcı emeğile ayrılmıştır. Bütün tarih boyunca da medeniyetler hep verimli emeğe dayanmıştır.

Halk kitleleri emekçi kitlelerdir. Günlük hayat faaliyetlerinde emeklerile yaratıcı olan halk, tarihin seyrinde ve ilerleyişinde de yapıcı ve yaratıcı olan kuvvettir.

Peki, ya münevver? Ya onun vazifesi ve yeri nedir?.

Halkın yapıcı ve yaratıcı hayatından uzak ve ayrı yaşıyan münevver halkın dertlerine ne kadar gözleri yaşarsa da halka faydalı olamaz. Gerçekden halkçı münevver,

(Devamı 4 üncüde)

Nâzım Hikmetin kurtarılmasını isteyenler

Biz; aşağıda imzaları bulunan Türk aydınları, şair Nâzım Hikmet'in bir an evvel serbest bırakılmasını sizden ve Yüksek Meclisin asil vicdanından bekliyoruz. Bu hareketimizle bütün Türk aydınlarının arzu ve temennilerine tercüman olduğumuza eminiz.

A. Adnan Adıvar: İst. Müstakil Milletvekili, H. Edip Adıvar: Ed. Fak. Ord. Prof.; İ. Hikmet Ertaylan: Ed. Fak. Ord. Prof.; Nadir Nadi: Cumhuriyet Gazetesi sahibi ve baş yazarı. Mazhar Osman: Tıp Fak. Ord. Prof.: A. Hamdi Tanpınar: Ed. Fak. Prof. Vâ - Nû: Akşam gazetesi muharriri: Avni İnsel: İnsel Kitabevi sahibi, mütercim: Besim Darkot: Ed. Fak. Prof.: Vehbi Eralp: Ed. Fak. Prof.: Sıddık Sami Onar: Hu. Fak. Ord. Prof., Üniversite Eski Rektörü.: M. Ali Aybar: Kuzguncuk, Babanakkaş 3, muharrir, eski doçent: Mukbil Gökdoğan: Teknik Üniversite Prof., Mimarî Fak. Dekanı; Yaşar Nabi: Varlık yayınevi sahibi. Zekeriya Sertel: Moda, muharrir. Nihal Karamağralı: Akşam gazetesi. Enis Tahsin Til: Akşam Gazetesi. Saadettin Gökçepınar: Akşam gazetesi. Remzi Tozanoğlu: Akşam Arif Derebeyoğlu: Akşam Gazetesi. Kâzım Şinâsi Dersan Akşam Gazetesi. Ömer Rıza Doğrul: Cumhuriyet gazetesi. Ahmet Emin Yalman: Vatan Gazetesi. Ercüment Behzat Lav: Şehir Tiyatrosu aktörlerinden: Ali Fuat Başgil: Hukuk Fak. Ord. Prof. Sinan Korle: Vatan Gazetesi. Kiyam Levi: Vatan Gazetesi. Cavit Yamaç: Vatan Gazetesi. Cemal Girel: Vatan Gazetesi. Melih Yener: Vatan Gaz. Nadire Sadi: Doktor, Cağaloğlu. Bedri Karaman: Vatan Gaz. Ali Saraçoğlu: Vatan Gaz. Sabahaddin Eyüboğlu: Ed. Fak. muharrir: Recep Bilginer: Vatan Gaz. Refik Halit Karay: Yeni İstanbul Gaz. Mazhar Şevket İbşir: Ed. Fak. Ord. Prof. Ed. Fak. Dekanı. Selim Ragıp Emeç: Son Posta Gaz. Ercümend Ekrem Talû: Son Posta Gaz. Sait Kuran: Teknik Üni. Prof. Ekrem Reşit Rey: İstanbul Radyosu. M. Faik Fenik: Zafer Ga. Başyazarı. Vedat Ar: G.S.A. dekaratör hocası. Sami Teziş: Son Posta Gaz. Sacit Yumer: Son Posta Gaz. Muvaffak Garan: Yeni İstanbul Gaz. Samim Gonensay: H. Fak. Ord. Prof. Neyzen Tevfik: Şair ve müzisyen. Peride Celâl: Romancı. Behice Boran: eski doçent. Nusret Suman: G.S.A. heykeltraş hoca. Cemal Tollu: G. S. A. ressam. H. Ziya Ülken: Ed. Fak. Prof. Mina Urgan: Ed. Fak. Doçent. Salih Dizer: Son Posta Gaz. M. Şekip Tunç: Ed. Fak. Ord. Prof. Macit Görberk: Ed. Fak. Prof. Fethi Erden: Doktor. Hüsnü Balı: Yüksek Mühendis. N. S. Kösemihal: Ed. Fak. Doçent. Berna Moran: Ed. Fak. Asistan. Burhan Belge: Yeni İstanbul Gaz. İhsan Ada: Vata nGaz. Burhan Arpad: Vatan Gaz. Cevat Karsan: eski memur. Nejat Sirel: G.S.A. Heykeltraş hoca. Ali Naci Karacan:

Keyfî idare ve sorumsuzluğun acı neticelerinden en önce zarar gören halk ve aydınlar nihayet seslerini yükseltmişler ve Nâzım Hikmetin uğradığı haksızlığı ilgili makamlara duyurmağa çalışmışlardır.

AYDINLAR, bir şahsa yapılan adaletsizliğin birden fazla şahısa da, yapılabileceğini ve bunun bir âdet hükmü haline gelebileceğini yüzlerce misaliyle içleri titriyerek gördükleri için, yepyeni bir devrin başladığını B. M. Meclisi kürsüsünden milletimize ilân eden yeni iktidarı ikaz ediyorlar, kanunlara, insan haklarına çekilen perdeleri kaldırmak işinde evvelâ Nâzım Hikmet meselesinin ele alınmasını arzu ediyorlar.

Memlekette «her şeyin üstünde gelmek» kaydile Anayasayı ve kanunları tatbik etmek azminde olduğunu söyleyen yeni iktidar, halk vicdanını üzen Nâzım Hikmet dâvasını artık bir karara bağlamalı ve halka «Adalete inanç» duygusunu aşılamalıdır.

Bu açık hakikat karşısında susmadıklarını ve memleket mukadderatından sorumlu mevkide bulunanları harekete geçmeğe dâvet etmenin bir vatan ödevi olduğunu çok iyi bilen Türk aydınları bütün samimiyetleriyle ve sağ duyularını kullanarak imza vermişlerdir.

ANKARA AYDINLARI

İmzalar. Profesör Bülend Nuri Esen. Prof. İsmail Hakkı Karafakılı, Prof. Vasfi Raşid Sevig, Hâmid Şevket İnce, İsmail Hakkı Balamir, Oktay Rifat, Saffet Nezihi Bölükbaşı, Ferruh Ağan, Muvaffak Özenç, Şerafeddin Aydınlık, Asım Ruacan, N. Afacan, Sevinç Düşünsel, Nejad Sav, Meliha Dumlu, Şeref Mengü, M. Üçer.

Nâzım Hikmeti kurtarma komitesi bildiriyor:

U. N. I., 250.000 mensubu adına şu kararı vermiştir:

Haksız olarak 28 yıl hapse mahkûm edilen büyük şair Nâzım Hikmet'in, hâlâ hapiste bulunmasından şiddetle müteessir olan U. N. I. (Milli Entellektüeller Birliği), şuurlarını halkın, sulh'ün, hürriyetin hizmetine veren yazarların sesini boğmak hakkını hükûmete veren kanuna karşı enerjik bir itirazda bulunmuşlardır.

Nâzım Hikmet, Deniz Okulu talebelerinin eşyaları arasında, o zamanlar kitapçılarda serbestçe satılmakta olan şiir kitaplarının bulunması bahanesile 13 yıldanberi hapistedir.

Nâzım Hikmet, dâvasına yeniden bakılmak için açlık grevine başlamıştır. Serbest bırakılacağı vaadi üzerine grevi bırakmış, fakat bu vaadin atlatmadan başka bir şey olmadığını anlaması üzerine tekrardan greve başlamak zorunda kalmıştır. Nâzım Hikmet ağır hasta ve hayatı tehlikededir.

Millî Entelektüeller Birliği beşeriyetin esas haklarına hürmet edilmesini görmek arzusunu ve Nâzım Hikmetin kurtulması için elinden geleni yapmayi taahhüd eder.

«o»

Çekoslovakyalı yazarlar birliği, Türkiye Cümhuriyeti Başbakanına şu itiraz mektubunu göndermiştir.

Bay Şemseddin Günaltay,
Ankara

Çekoslovakyalı yazarlar, Türkiye Cümhuriyeti hükûmetinin Baş mümessillerinden biri olarak size dönmekte ve büyük şair Nâzım Hikmetin hâlâ hapiste tutulmasının Çekoslovak yazarlarile halkı arasında yarattığı öfke ve isyanın ifadesini, hükûmetinize arzetmenizi rica etmektedirler.

Türk halkı, kendi hakları için mücadele eden şairi sevmektedir, bundan dolayı, Türkiye hükûmetinin Nâzım Hikmet'i hapiste tutması ve konuşmasına mani olması, doğrudan doğruya Türk halkının iradesine karşıdır.

Çekoslavakyalı yazarlar, itirazlarını Türkiyede ve bütün dünyada yükselen itirazlara bağlamakta ve büyük şair, halkının cessur sözcüsü, harp emperyalizminin projelerine karşı mücadele eden Nâzım Hikmet'in hürriyetini alan ve hayatını, sıhhatını tehdit eden baskıya son verilmesini istemektedirler'

İMZA

Çekoslovakyalı Yazarlar Birliği

«o»

«Barışı savunan aydınlar hareketi» nin bir kararı:

Fransız Entelektüellerinin sulhu koruma hareketi, 13 yıl -

(Devamı 4. de)

...teyen Türk Aydınları

Milliyet Gaz. Başyazarı. Halet Çambel: Ed. Fak. Doçent. Yusuf Ergüler: Dekarotör. Selâmi Akpınar: Vatan Gaz. Hamit Ongunsu: Ed. Fak. Ord. Prof. eski dekan. Beylan Birand: Ed. Fak. Asistan. Zühtü Müridoglu: G.S.A. heykeltraş hoca. Abdülbaki Gölpınarlı: Muharrir, eski doçent. K. Ed. Fak. Asistan. Bedri Rahmi Eyuboglu: G.S.A. ressam hoca. Fuat İzer: Ressam. Nezihe Araz: Ed. Fak. Asistan. C. Dereli: G.S.A. ressam hoca. Reşat Sevinçsoy: Desinatör. Kemal Sönmezler: ressam. Haşmet Akal: Ressam. İhsan Aydın: ressam. Fethi Karakaş: ressam. Nuri İyem: ressam. Ziya Keseroglu: G.S.A. ressam hoca: Zeki Kocamemi: G.S.A. ressam hoca. Adnan Cemgil: eski felsefe hocası. İlhami Demirci: ressam. P. Erkman: Ressam. Ferruh Başaga: ressam. Sabiha Sertel: Moda, muharrir. Mahmut Moralı: Şehir Tiyatrosu Aktörü. İ. Galip Arcan: Şehir Tiyatrosu Aktörü. Necdet Mahfi: Ş. Tiyt. Ak. Sami Ayanoglu: Ş. Tiyat. Ak. Hadı Hün: Ş. Tiyat. Ak. İbrahim Deniz: Ş. Tiyat. Ak. Aslan Altın: Ş. Tiyat. Ak. Muazzez: Ş. Tiyat. Ak. Kemal: Ş. Tiyat. Ak. Haluk Savcı: Ş. Tiyat. Ak. Gazanfer Özcan: Ş. Tiyat. Ak. Ferdi Talay: Ş. Tiyat. Ak. Orhan: Ş. Tiyat. Ak. Nejat Sayman: Ş. Tiyat. Ak. Mustafa Savaşkan: Ş. Tiyat. Ak. Muzaffer Aslan: Ş. Tiyat. Ak. M. Hıcan: Ş. Tiyat, Ak. Cahit Nalbantoglu: Ş. Tiyat. Ak. Hamit Akınlı: Ş. Tiyat. Ak. Ümit Cengaver: Ş. Tiyat. Ak. Celâl Balkır: Ş. Tiyat. Ak. Atıf Avcı: Ş. Tiyat. Ak. Ali Galip Taş: Avukat İst. Barosu idare meclisi heyetinden. Sabri Savcı: Avukat. Mehmet Münir Egriboz: Avukat. İsmail İsa: Avukat. Recai Atabek: Avukat.

ANKARA AYDINLARI

İbrahim Çallı: ressam. Saip Tuna: ressam. Refik Fersan: Müzisyen. Fahire Fersan: Müzisyen. Mithat Fenmen: Müzisyen. Ferit Alnar: Müzisyen

Adnan Saygun: Müzisyen. Muazzez Lütaş: Aktris. Refia Şenbay: Aktris. Cüneyt Gökçer: Aktör. Lûtfi Ay: Münekkid, muharrir. Cahit Sıtkı Tarancı: Şair. Orhan Veli: Şair. Melih Cevdet: Şair. Nurullah Ataç: Münekkid, muharrir. Falih Rıfkı Atay: Milletvekili. Mekki Said Esen: Muharrir. Mecdi Sayman: Gazeteci. Nâzım Kâmil Bayur: Bankacı. Celâl Gündoğdu: Yüksek Mühendis. Abidin Mortaş: Yüksek mimar. Nurettin Evin: Yüksek mimar. Fettah Aytaç: Yüksek mimar, Feyyaz Köksal: Yüksek mimar. Prof. Behçet Kamay: Doktor doçent. Şükrü Ertan: Tüccar. Tarık Levendoğlu: Dekaratör. İrfan Şahinbaş: Dil - Tarih ve Coğrafya fakültesinde profesör. Mehmed Karasan: Dil - Tarih ve Coğrafya Fakültesinde Profesör. Mes'ut Cemil: Müzisyen.

Kıbrıslıların Cumhurbaşkanına gönderdikleri mektub:

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri
Federasyonu
Elli Sokağı No. 2, Tel: 169
Lefkoşa - Kıbrıs

2/Haziran/1950

Ekselâns Celâl Bayar,
Cumhurbaşkanı,

Ankara

Ekselâns,

Sevgili Türkiyemizde hakiki Demokrasiyi kurmak için atılmış olduğunuz mücadelede muzaffer olduğunuzu biz Kıbrıs Türk İşçileri büyük bir kıvançla karşıladık.

Anavatandan uzak olduğumuz kadar ve hatta ondan fazla sevgili Türkiyemize içimizde büyük bir sempati vardır.

İşte bundan dolayıdır ki, size, bizce ve hatta bütün Türk dünyasınca büyük bir ehemmiyeti haiz olan bir ricada bulunmak cesaretini kendimizde hissediyoruz.

Ekselânsınızın malûmudur ki, Türk Dünyasının göz bebeği olan ve bütün dünyaya karşı kıymetli eserlerile yüzümüzü güldüren büyük şair Nâzım Hikmet, 13 senedenberi Türkiye zindanlarında çürümektedir.

Avukat İrfan Emin Kösemihaloğlu'nun beyannamelerinden öğrendiğimize göre, Nâzım Hikmet bir «Adlî hata» neticesinde mahkûm olmuş ve böyle olmakla beraber 13 senedenberi zindanda bulunmaktadır.

Mahkûmiyetinin mahiyeti ne olursa olsun 13 senedenberi zindanda bulunan bu büyük şair cezasını fazlasile çekmiş demektir. Kaldı ki, Partinizin kazanmasile Demokrasiye uygun ola-

(Devamı: 4 ncüde)

NAZIM HİKMET
Adalet Devletin temelidir

(Baştarafı 1 ncide)

alesef bir gazete en fena bir şekilde lisan kullanarak (Açlık grevinden vazgeçti!) ibaresile yelkenleri suya indirmiş gibi şairi teşhir etmek insafsızlığını gösterdi.

Halbuki Nâzım Hikmet, sadece (açlık grevine ara vermişti) ve beklediği adâlet eseri tahakkuk edemezse. su ve sigara dahi içmeksizin en kısa yoldan ölüme atılmak kararını ısrarla belirtmektedir!.

— Af kanunu hakkında ne düşünüyorsunuz?. sualine:

«— Bence bu muhakktır. Görülmemiş bir haksızlık yapıldığı artık tamamen anlaşılmış bulunuyor. Böyle bir adlî hatanın düzeltilmesi Cumhuriyet müessesesi için bir adâlet ve şeref borcu haline gelmiştir. Maalesef hâdiseyi anlamayan veya anlamamış görünen bazı sesler kulağımıza çalınmaktadır.

Şunu iyice bilmemiz lâzımdır ki, adâlet, herkesin endazesine göre verilen bir kumaş değildir. Onu objektif bir kıymet olarak ele almak lâzımdır. Haksızlığa uğrayan, kim olursa olsun, adâletin terazisi ve hak ölçüsü mutlak surette gözümüzden kaçmamalıdır.

Burada meşhur tarihî bir cümleyi hatırlamamız yerinde olur:

Bir kişinin haksızlığa uğraması, bütün beşeriyet için bir tehdit teşkil eder.

★

Bugün dünyada Amerika Cumhurbaşkanının adını bilmiyen vardır. Fakat dünyaca büyük şair olarak tanınan ve büyük haksızlığın kurbanı olarak gösterilen Nâzım Hikmetin adını bilmiyen kalmamıştır.

Nâzım Hikmet konusu, artık bu memleket için bir haysiyet ve şeref meselesi haline gelmiştir. Vatan ve milletini seven her fert, memleketin adlî itibarı hesabına bu haksızlığın acele tamirini istemek borcundadır. Yurt sevgisi, millet sevgisi ancak bu yurdun ve bu milletin şerefini benimsemekle kendini gösterebilir.

Her halde, devlet gemisini güdenler gayri mes'ul bir takım kimselerin sözleriylehareket etmiyeceklerdir. Büyük adaletin çok yakında tecelli edeceğine kuvvetle eminim.

Nitekim eski Meclisde de fikirler bu nokta üzerinde birleşmiş bulunmaktaydı. Yalnız hayret ettiğim bir nokta varsa o da Nâzım Hikmet için hüküm maddesini zikrederek af tasarısını Büyük Meclise sunmuş olan C. H. P. nin bazı organlarının af kanununa karşı bugün çaprazlama bir vaziyet almış olmalarıdır.

İktidar yer değiştirdikçe vicdan ve adâlet duyguları yer değiştirmiş olmalı mıdır?.

Unutmamalıyız ki. adâlette vatan gibi bölünmez bir bütündür. Şaşmayan bir kaide vardır. (Adâlet devletin temelidir!) Ne pahasına olursa olsun, ona sadakattan ayrılmamalıyız.

— Bazı siyasî suçların istisnası hakkında ne düşünüyorsunuz?.

«— Nâzım Hikmet hakkındaki teşebbüslerim sırasında eski Adalet Bakanı sayın Fuat Sirmen, bana şunları söylemişti: (Hükûmet siyasî cephede her zamandan ziyade bugün kendini kuvvetli bulmaktadır. Çeşitli telâkki ve tesirler yüzünden bu güne kadar sürüp giden bulanık havayı artık tamamen tasfiye etmek zamanı gelmiştir) Bu çok doğru bir görüştür. Cidden büyük olan, Meclisimizin zaman zaman yürürlüğe koyduğu af kanunları tetkik edildiği vakit görülür ki, her mühim dönüm noktasında siyasî ve adlî bir tasfiyeyi tahakkuk ettirmiştir. Şimdiki vaziyet bu zarureti bir kaç misli arttırmış bulunuyor.

Siyasî suçlara gelince:

Onlar arasında fark gözetmenin hukukî bir mânası yoktur.

İyi suç veya fena suç diye bir tasnif yapmayı kimse aklından geçiremez. Böyle bir tasnif yapmak gülünç olur. Şimdiki modaya göre komünistlik suçunu ele alalım.

Bir zamanlar komünistler hakkında T. C. K. 313 ncü maddesi tatbik edilirdi. Bilâhare mal aleyhinde cemiyet teşkilinden bahis olan bu maddenin çeteler hakkında olduğu anlaşıldı. Elde sarih bir madde yoktu, bu defa buna (taklibi hükûmet) mahiyeti verdiler ve T. C. K. 146 ncı madde delâletile 171 nci maddenin ikinci fıkrasını tatbike başladılar.

Daha sonra T. C. Kanunun 141 ve 142 nci maddeleri değiştirilerek komünistlik bir suç halinde kanuna kondu.

(Devamı 4. de)

Millet Vekillerine

En itimat edilir hukuk adamlarımızın, 13 sene evvelki bir mahkûmiyet kararına ait yargılama safahatini yeniden inceliyerek, feci bir adlî hatayı meydana çıkarmaları üzerine gerek memleketimizde, gerekse diğer demokrat memleketlerde her münevver insanın adalet duygusu ve aklı selimi harekete geçmiş bulunuyor.

Her meslekten, çeşitli fikir ve kanaatlere mensup insanların, tarihte eşine az rastlanır bir tesanütle birleşip harekete geçmeleri medenî insanların en bariz vasfı olan adalet duygusunun bir tezahüründen başka bir şey değildir.

Dünyanın neresinde olursa olsun, her insan vicdanında ve sağduyusunda, ispat edilmiş bulunan bir adaletsizliğin acısını duymakta, bunun tamirini istemektedir.

NÂZIM HİKMET' in muhakeme safahatine ait dosyalar açıktır. Ve NÂZIM HİKMET, bu halkın hizmetine vakfettiği hayatının şerefli hesabını her an verebilecek durumdadır.

Muhtelif sebeplerin tesiri altında 13 sene evvel işlenmiş bulunan bir adlî hatanın bugün tamir edilmemesi için ortada hangi engel bulunabilir?.

Memleketimizin tarihinde artık başlaması mümkün olan demokratik devir, eskiden işlenmiş olan hataların düzeltilmesini ve bu dünya san'atkârının hürriyete kavuşturulmasını zarurî kılmıyor mu?.

Adalet istiyen bütün vicdanları sükûnete kavuşturmak Türkiye'mizde insan hak ve hürriyetinin kutsallığını ilân etmek için bütün gözler size çevrilmiş bulunuyor.

NÂZIM HİKMET' in hakkı olan adâleti, ancak Türk vicdanının ve aklı seliminin temsilcisi mevkiinde olan sizlerden istiyebiliriz!.

Av. M,A, Şebük'ün Konuşması

telâfi edileceğine eminim. Zira; bir hukuk devletinde telâfi edilmiyecek hiç bir adlî hata ve haksızlık tasavvur edilemez!.

Müekkilim vatan hiyaneti veya komünistlik suçu ile mahkûm edilmemiştir. Bu itibarla bazı çevrelerde vukubulan yanlış iddia ve tezahürlerin bu dâva ile hiç bir alâka ve münasebeti yoktur.

Ben şahsen işin hukuk ve kriminoloji cephesi ile meşgulüm. Bu iki hududu aşan hiç bir iddia ve isnadla alâkam yoktur. Bu itibarla işbu hudutlar dahilinde size söyliyebileceğim sözler ancak bundan ibarettir.»

Af Kanunu konusuna da temas etmiş ve şöyle demiştir:

«— Af Kanunu hakkında şimdiye kadar en aşağı 25 adet büyük makale neşrettim ve bu mevzuu bir memleket dâvası ve bir tez olarak ele aldım.

Memleketimizin mahkûmunu, onun ruhunu ve bugünkü «Ceza evi» ismini alan zindanları pek iyi bilen bir adamım.

Bunun için ben affı bir lütuf ve atıfet olarak değil, yapılmış olan haksızlıkları telâfi etmek için temenni ediyorum.

Ayrıca bu hapishanelerde profesyonel mücrimler olmadığı gibi ahlâken sukût etmiş insanlar da pek mevcut değildir. Bu bakımdan af kanununun nazarî fikirler tesiriyle değil, şu bahsettiğim realitelere uygun şekilde tanzim edilmesini müdafaa ediyorum. Zira; realitelere ve memleketin bünyesine aykırı kanunlar iyilikten ziyade fenalık yaparlar.

Bu bakımdan bir zaruret halini almış olan umumî af meselesini organize edecek olan kanunun yukarıda bahsi geçen unsurları ihtiva edesi şarttır.»

İstiklâl Savaşı destanından

Kadınlarımız

922 senesi
Ağustos Ayı
Ayın altından kağnılar gidiyordu;
kağnılar gidiyordu Akşehir üstünden Afyona doğru
Toprak öyle bitip tükenmez
dağlar öyleuzakta;
sanki gidenler hiç bir zaman
hiç bir menzile irişemiyecekti.
Kağnılar yürüyordu yekpare meşeden tekerlekleri ile
ve onlar
ayın altında dönen ilk tekerlekti.
Ayın altında öküzler
başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler gibi
ufacık
kısacıktılar..
Ve pırıltılar vardı hasta kırık boynuzlarında
ve ayakları altında akan toprak
toprak
ve topraktı.
Gece aydınlık ve sıcak
ve kağnılarda tahta yataklarında
koyu mavi kumbaralar çırıl çıplaktı
ve kadınlar;
birbirinden gizliyerek
bakıyorlardı ayın altında:
Geçmiş kafilelerden kalan öküz ve tekerlek
ölülerine
ve kadınlar
bizim kadınlarımız
korkunç ve mübarek elleri,
ince küçük çeneleri, kocaman gözlerile
anamız, avradımız, yârimiz,
ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
ve soframızdaki yeri
öküzünden sonra gelen
ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız
ve ekinde, tütünde, ve odunda, pazârdaki
ve kara sapana koşulan
ve ağıllarda...
ışıltısında yere saplı bıçakların
oynak ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan
kadınlar,
bizim kadınlarımız......
Şimdi ayın altında
Kağnıların ve hartuşların peşinde
harman yerine kehribar başaklı sap çeker gibi
ayni yürek ferahlığı
ayni yorgun alışkanlık içindeydiler.
ve on beşlik şarapnelin çeliğinde
ince boyunlu çocuklar uyuyordu.
ve ayın altında kağnılar
yürüyordu Akşehir üstünden Afyona doğru.

Nazım Hikmet kurtarma komitesi

(Baştarafı: 2 nci sahifede)

danberi hapiste bulunan ve bu son günlerde af kanununun kabul edilmemesine itiraz etmek için greve baş vurmak zorunda kalan Türk şairi Nâzım Hikmet'e yapılan muameleye gösterişli bir itirazda bulunmuşlardır.

Fransız Entellektüellerinin sulhu koruma hareketi, sadece sulhu ve hürriyeti terennüm etmiş olan Nâzım Hikmet'in serbest bırakılmasını Türkiye hükûmetinden istemektedir.

Plâstik San'atlar Birliğinin bir kararı:

Plâstik San'atlar Birliği, keyfi olarak hapsedilen şairin sıhhatına dair korku veren haberlerden dolayı, duyduğu derin üzüntüyü, Nâzım Hikmet'i kurtarma komitesine arz eder ve Fransız san'atkârlarının onun kurtulması için yapılan hareketi desteklediklerini bildirir.

Auricoste, Bancel, Berthaut - Villette, Camus, Camy, Coronakis, Damiano, Fontainas (Fougeron, Gimond, Gercio, Gracies, Gromaire, Francais Jourdain, Laglenne, Lansiaux, Leclaire, Menot, Miailhe, Milhau, Neillot, Jean Ricart, Le Doux, Pignon, Rihler, Saint - Saens, Sautteau, Survage, Taslitsky, Therme, Zambaux.

Salı Günleri Çıkar
Sahibi ve bu sayıda yazı işlerini fiilen idare eden:
M. Fahri Oktay
Adres : Paşa Mahallesi Kuyu Sok. No. 2 Beşiktaş
Dizildiği ve Basıldığı yer:
Osmanbey Matbaası

Adalet Devletin temelidir

(Baştarafı: 3 ncüde)

Demek oluyor ki, Komünistlik hakkında tatbik edilen muamele uzun müddet örfi bir şekilde cereyan etti. Hattâ Nâzım Hikmet hakkında Ordu ve Donanmayı isyana teşvik şeklinde ayrı bir yol tutularak Askeri Ceza Kanununun 94 ncü maddesi tatbik olundu ve böylece 28 sene 4 aylık adli bir facia adalet tarihimizin bağrına saplandı.

O, Nâzım Hikmet ki, Kurtuluş Savaşımızın ölmez destanını millet ve dünya edebiyatına mal etmiştir.

Bugün Komünistlik ve casusluk gibi üzerinde durulmak istenen bazı suçların mahkümiyetlerine ait dosyalır ele alınırsa görülür ki, maddi olaylarla kanun hükümleri arasında çok defa hiçbir münasebet yoktur.

Bence bu işler; ya hususi bir revizyona tabi tutulmalı veya dediğimiz gibi en iyi AF yolundan esaslı bir tasfiyeye uğratılmalıdır. Bu gibi dâvaların hangi şartlar içinde tesbit ve isbat edildiği düşünülürse mevzuumuz üzerinde bir kat daha ehemmiyetle durulmak icabeder. Ondan sonradır ki, böyle işlerden hakikaten anlayan kimselerden teşekkül edecek organlarla salim bir yolda yürüyerek işlenecek suçları sürat ve muvaffakıyetle takip etmekte hükûmet elbette aciz değildir.

Hele komünistlik diye tavsif edilen hâdiseler ayrı bir faciadır. Talebesine Tolstoy'un eserlerini okuttuğundan dolayı mahkûm olan hocalar, daha iyi günler göreceğiz dediği için komünist parolası vermiş sayılanlar, komünistliğin ne olduğunu işitmemiş olduğu halde: «Kızıl komünist» diye mahkûm edilerek neye uğradığını bilmeyen kimselerin durumunu insaf ve merhametle düşünmek icabeder.

Bir zamanlar vatanı kurtarma hesabına Amerika veya İngiliz mandasını isteyenler mazur sayıldılar. Milli Mücadeleye cephe alanlar mahut 150 lik listeye isimleri yazılanlar büyük Meclis tarafından affa mazhar oldu. sıraladığımız bu haller karşısında tek iş vardır. Geniş ölçüde süngerleme ameliyesi.

Buna kibar ve necip mânasile AF demek lâzımdır. Vatan havasındaki büyük değişiklik için de bunu isteyip tahakkukunu beklemekte kendimizi vazifeli sayarız.

Kıbrıslılar

(Baştarafı: 3 ncü sahifede)

rak bu kıymetli şairin en tez bir günde affedilmesi lâzımdır.

Yine Ekselânsınıza malûmdur ki, 13 senedenberi affı için yapmış olduğu muhtelif müracaatlar, nazarı itibara alınmadığından müteessir olarak nefsiyle mücadele etmek ve ölmek için açlık grevine başlamıştır.

Pek tabiidir ki, senelerdeberi zindanlarda, gıdasız, hasta ve zayıf olan bünyesi bu açlık grevine tahammül edemiyecek ve günün birinde ölecektir.

Nâzım Hikmet'in bu şekilde ölmesi, dünyaya yayıldığı zaman dünya milletlerinin Türkiye hakkında nasıl bir fikir edineceklerini Ekselânsınız bizden pek daha iyi tahmin edebilir.

Bundan maada, Ebedî Şefimiz Büyük Önder ve kahraman Atatürk, İstiklâl savaşında ve ondan sonraki senelerde asıl millet haini diye tanınan bir çok kimseleri bir müddet sonra affetmiş, ve şimdi onlar Türkiyede serbest olarak dolaşmaktadırlar.

Şurasını da Yüksek huzurunuza arzetmek isteriz ki, biz Kıbrıs Türk İşçileri Nâzım Hikmeti yakından görüp tanımamakla beraber eserlerinden onun Vatan aşkile yanan bir şair ve ileri görüşlü bir münevver olduğunu anladık. «Akdenize bir kısrak başı gibi uzanan bu memleket bizim!» demekle Nâzım Hikmet, vatanına ne kadar bağlı olduğunu gösteriyor ki, şimdiye kadar hiç bir şair böyle sıcak bir edâ ile vatanı benimsememiştir.

Binaenaleyh bir an evvel Nâzım Hikmetin serbest bırakılması için kanunun size verdiği selâhiyeti kullanmanızı KIBRIS TÜRK İŞÇİLERİ tarafından size rica etmekle kesbi şeref eylerim sayın Ekselâns.

En derin saygılarımızla..

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri
Federasyonu Genel
Sekreteri

(A. S. Erkurt)
Lefkoşa — Kıbrıs

Nâzım Hikmette Halk

(Baştarafı: 2 ncide)

yani halkçı bilgin, edip, şair veya san'atkâr, tarihin akışını ve istikametini doğru olarak görebilen, bu akışta halkın yaratıcı rolünü doğru olarak anlıyan ve kendibilgisini ve san'atını bu hayat ilerleme mücadelesine vakfeden ve halkla birlikte, onlardan biri olarak ve onların safında dövüşebilen insandır.

İşte Nâzım, bütün şiiri ve hayatile bu tip bir münevver ve şair olduğunu göstermiştir.

Nâzım halkçılığı ve münevverin vazifesini bu şekilde anladığı için onun şiirinde yapmacık bir «halka inmek» edası ve «halk için yazmak» gayretkeşliği yoktur. Gerçek halkçı san'atkâr için «Halk anlamıyor!» diye bir mesele olamaz. Halk «anlamıyor» sa kabahat onda değil, mutlaka eser sahibindedir.

Diyecek bir sözü olan san'atkâr mutlaka herkesin anlıyacağı şekilde demek yolunu ergeç bulur. Nâzım'ın diyecek sözü vardır ve bunu en basit ve en güzel bir dille söylemesini biliyor. Münevver de anlıyor ve seviyor, halk da...

Bununla, halkın kültür seviyesini yükseltmek diye bir mesele yoktur demek istemiyoruz. Şüphesiz bir eseri «anlama» nın muhtelif seviye ve safhaları vardır. Fakat bir eserde muhteva doğru ve özlü oldukça, «san'at inceliği» veya «ustalığı» namı altında san'atkâr şekil canbazlıklarına saparak muhtevanın boşluğunu veya yanlışlığını maskelemeğe kalkmadıkça, meydana getirdiği eseri mutlaka halk anlar ve sever.

Büyük san'atkâr ve büyük san'at eseri en geniş okuyucu veya seyirci kütlesine hitap edendir. O, bir zümrenin, bir sınıfın, hatta bir memleketin sınırları içinde mahpus kalmaz!.

Mantıki Demokrasi

«HUKUK DEVLETİ»

1) Ayni bir buyruk altında yaşıyan insanların eşit haklara sahip olması,

2) İnsan haklarının ve hürriyetinin hiç bir tefsire yer bırakmıyan açık ve seçik kanunlarla teminat altına alınması,

3) Vatandaşların vatandaşlarla ve vatandaşların idarecilerle olan münasebetlerinin, hiç bir şahsi müdaheleye ve keyfi yollara meydan vermeyecek şekilde tâyin edilmesi,

4) Vatandaşın icabında kendini serbestçe müdafaa edebilmesi.

5) Hakkında tatbik edilen kanunun gerekçesinin tâyin edilebilmesidir.

TÜRKİYE'DE BİR VATANDAŞ NÂZIM HİKMET

1) Ayni buyruk altında yaşıyan insanlarla eşit haklara sahip kılınmamış,

2) En tabii hakları hürriyeti kanunun teminatından kaçırılmış,

2 En tabii hakları ve hürriyeti keyfi yollardan şahsî müdahalelerle yürütülmüş,

4) İcabettiği zaman kendini serbestçe müdafaa etmekten men edilmiş gizli celselerde, avukatsız ve kanunsuz olarak yargılanıp mahkûm edilmiş,

5) Hakkında tatbik edilen kanunun gerekçesi tâyin edilememiştir.

ŞU HALDE...

TÜRKİYE, BİR «HUKUK DEVLETİ» DİR?.